

Udgaar i Allinge-Sandvig.

Gudhjem. Østerlars. Hasle

Ølsker. Butsker, Rø og Klemens.

Ansvarshavende Udgiver:

Otto Gornitzka. - Telefon 74.

Trykt i Allinge Bogtrykkeri

Nr. 214

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - - - - - 6 Ø.

Fredag den 4. September

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1931

Hvor længe ejer man Børnene?

Hun sagde til ham i 1920:

— Naar de bliver større, Ungerne, saa bygger vi til Huset, og saa laver vi to bittesmaa Lejligheder — der kan de bo, naar de gifter sig, og have det for sig selv hos os. Synes du ikke, at det er ideelt?

Det syntes han. Og de gik omkring i Sommerhusets Have og de priste deres Forstand, at de havde bygget det nær København, saa de kunde have Glæde af det hele Aaret. Han viste, hvor Fløjen skulde bygges til. Saa fik den Sol uden at tage Sol, saa blev der Plads og Hygge, uden at det blev saa stort, at det skræmmede Ejendommen.

Det var i 1920. Det er længe, længe siden, og siden da er „Ungerne“ blevet voksne, unge Mennesker, og Datteren er gift og Sønnen selvstændig.

Og Datteren sagde en Dag, mens hendes unge Mand smilte stolt og overbærende og høfligt og stædigt, altsammen paa een Gang — som en ny Svigersøn smiler, naar han ved, hvad han vil, naar han er revnende ligeglad med Svigerforældrene, men alligevel gerne vil te sig sømmeligt ..

— Du maa hylde dig ud af den Misforstaaelse, Gamle, at vi har i Sinde at klistre op ad jer hele Livet! Vi skal til Belgien i Frederiks lille Vogn; det er almindeligt og enstemmigt vedtaget!

Det sagde hun en Sommersøndag i Sommerhuset, og hun stak Hænderne i sine Strandpyamas-Lommer og smilede næbbet, og Manden smilte stolt og overbærende og høfligt og stædigt, og sagde ingenting, med mente ganske tydeligt det samme ..

Hendes Fader var skaldet. Han var ikke ung. Han havde visse smaa Glæder, som han holdt af, og visse stille Forventninger, som han gik med. Hun trampede sorgløst paa det altsammen, men han sagde ingenting. Han stirrede bare lidt forbi hende og hendes overmodige Ungdom, og saa trak han paa Skulderen. Han var klar over, at hans Kone vilde sige en Masse til sin pludseligt gifte og lige saa pludseligt selvstændige Datter. Han var ogsaa klar over, at hvad Pigebarnets Mor end sagde, vilde det kun gøre ondt værre.

— Drengen kommer her nok! mumlede han ved sig selv.

Drengen kom ikke; men der kom Brevkort fra ham:

— Tager med en Fragtdamper til Spanien Fredag Paa Gensyn til Vinter! Det er trist, jeg ikke kan hygge mig hos jer i Sommer men Livet er for kort til, at man lader noget gaa fra sig, og Omegnen ved „Lillebo“ kender jeg

Billigere Bøger og bedre Vejledning af Læserne.

„Det allervigtigste Moment ved Bogsalg er i sin inderste Kerne at vejlede Læsere, saaledes at de har den størst mulige Chance for at vælge rigtigt og saaledes vedblive at være Læser og Køber“.

Disse Ord er taget ud af et stort Katalog, som Gyldendal har udsendt, idet dette Forlag starter en Prisnedsættelse, der bliver dets hidtil største og mest omfattende.

Naturligvis er det et Forlags Opgave at sælge de flest mulige Bøger. Men det er saa rigtigt, som det overfor er sagt, at Vejledning af Læserne bør staa i første Række som en Grundbetingelse for Bogsalgets Vedligeholdelse.

Gyldendal erkender dette. Derfor gør Forlaget samtidig med, at det skrider til Prisreduktionen, der strækker sig over flere end 2000 af Verdens bedste Bøger, og virkelig betyder Indsats for at skabe den gode paalidelige Vejledning. I Kataloget vises den enkelte Læser først og fremmest hen til sit eget Interesseomraade i Bogverdenen. Dernæst redegøres baade samvittighedsfuldt og neutralt for hvad de Bøger indeholder, som er opført under dette Omraade, Det er baade gjort klogt og klart hvad enten man ser det fra Forlagets eller Læsernes Synspunkt. det anvendte System er saare praktisk og vil i sin friske, tilta-

lende Form være sikker paa at vække stor Opmærksomhed.

Gyldendal nøjes ikke med Prisnedsættelse og vejledende Oplysning. Forlaget moderniserer ogsaa sit Forhold til Bogkøberne. Det indfører „Ratesubskriptionen“. Den betyder, at man efter Kataloget kan vælge sig den Samling Bøger, man ønsker, faa dem leveret med det samme og betale dem som ved en Subskriptionsværk. Tager man f. Eks. for 100 Kr., bliver det 5 Kr. om Maanednen. Selvfølgelig kan Bøgerne ogsaa betales Kontant. Men Prisen er ens i begge Tilfælde.

jo saa nogenlunde udenad. Man trænger til noget nyt! Kærlig Hilsen, Peter.

Der sad de to Gamle, og de sagde en hel Masse til hinanden og tænkte endnu mere ved sig selv.

Hvad man har gjort for de Børn! Indrettet hele sit Liv efter dem. Nægtet sig mange Glæder. Levte i deres Fremtid.

Nu kan de undvære os. Nu er de grebet af noget nyt. Nu er vi ligegyldige. Jo, naturligvis, hvis de kommer i Pengetrang eller de faar Børn der skal passes, mens de morer sig — saa husker de os igen. Det er Takken. Vi er gamle og glemte, overflødigt Skrammel, færdig med os!

Saadan tænkte de og de gik omkring og stirrede mismodigt paa Tilværelsen, og begge to længtes de efter at komme i et rigtig godt, gammeldags indbyrdes Skænderi om, hvem det var, der havde opdraget Børnene saadan, at de var blevet saadan Detlykkedes at faa det Skænderi etableret, og det lettede om ikke varigt.

Imens sludrede Peter med Matroserne paa Fragtdamperen, og Estrid og hendes Mand Frederik puhkterede og kørte vild og fik Regn og Snue, og havde det i det hele taget vidunderligt og uforglemmeligt paa Vejen til Belgien. De anede ikke, at deres Forældre havde Aarsag til Misnøje. De mente, at alt var, som det skulde være i denne den bedste af alle Verden. De skrev sorgløse Brevkort hjem og gik med dem i Lommen og sendte saa tre af Sted samtidig.

— Intet skriver de, som kunde interessere os! Man faar slet ikke noget Indtryk af, hvordan de egentlig har det! De skriver ikke om de længes hjem, Det vilde være unaturligt, hvis de ikke længtes.

Det sagde Far og Mor, naar de fik Brevkortene. Og saa skændtes de igen; den Alderdoms Forlystelse var dem da levnet ..

Det var slet ikke morsomt at blive gammel paa den Maner. Det er nagende Tragik og bitter Skaal at tømme, naar man har glædet sig de sidste 10 Aar til

at beholde Børnene, ogsaa naar de bliver voksne. Naar man har gaaet med en lille, stædig, lun og god Ejendomsfølelse ovenfor Børnene og saa pludselig maa erkende, at Børnene betragter sig som selvejende Institutioner og at det ene Barns Mand mener, at hvis nogen ejer hende, saa er det især ham og mindst hendes „Gamle“. — „For det er dig, jeg har giftet mig med og sgu ikke dine Forældre!“ siger han, og hun ler og nikker og synes, at han har Ret; men, siger hun: „De er saa nøjsomme! Et kulørt Postkort indimellem og saa et Kniplingslommeværk fra Bryssel med hjem til Mor og en fin Shagpipe til Far — saa er det klart!“

De mener, at saa er den klart. Hvis Forældrene mener noget andet, maa de være tossede.

Sandheden er den, at Børn forsvinder i Livets store Vidunder med en fænomenal Glemsomhed. Et Sus — og borte er de. Hvis de er i Pengenød, kan de naturligvis købes tilbage for kortere eller længere Tid. Saa gaar de

hjemme af Pligt og Nød og er arrige indvendig, undertiden ogsaa udvendig. De tager de Hensyn, de er piskede til at tage, og ikke et Fnug mere. Saa ubarmhertige er vore Børn, naar de bliver voksne. Og de er det med god Samvittighed, for de er overbevist om, at det er dem, der har Ret.

Hvorlænge ejer vi vore Børn? Indtil de kan flyve. Saa forsvinder de fra Reden, saa ser vi dem kun, naar vi kan være noget for dem, laane dem Penge — tale med dem, naar de vil skilles, faa dem fra Skilsmisse eller ordne den for dem. Saa oplever de igen, at det er skönt at have gode Forældre. Men i samme Nu, Livet smiler igen, glemmer de igen. Med utrorandret god Samvittighed eller Mangel paa samme — som man vil.

Der er ikke meget at gøre, for hvem kan ændre Livets Love? Der er kun den ene Ting; Aldrig at lade Børnene mærke, at man ikke kan undvære dem, aldrig at holde paa dem eller bede om deres Venlighed. Altid lade dem forstaa, og ret tydeligt, at lige saa vist som de til enhver Tid er inderlig velkommen i Forældrenes Hjem, lige saa vist kan Forældrene undvære dem! Det er dejligt at være i Fred sammen paa sine gamle Dage — det bør Børnene vide Enten det er sandt eller ej. Enten Hjertet ler eller bløder der ved. Og kniber det med at forstaa det, saa tænk tilbage til deres egen pure Ungdom, da Pligtfølelsen overfor Forældrene var større, men tyngede bravt. Tænk paa de traditionelle Søndagsmiddage. Paa alle de Hensyn, man tog, fordi det var Revolution og Oprør mod alt Godt, hvis man ikke tog dem. Ungdommen er fri nu, flyvende fri! Og den ved det Den har det godt. Hvis man lader den gøre præcis, hvad den selv vil, naar den er voksen, saa kommer den hjem til den gamle Rede af Trang dertil, saa kommer den med Glæde, saa siger selv Svigerbørnene, at „dine Gamle er storartede!“ Kloge Forældres Svigerbørn siger det, naar de kloge Forældre er saa kloge, at de kan beherske sig.

Joseph i „Dg. Nyh.“

Tak, der kom for sent.

Af Pastor POUL NEDERGAARD.

Der sad en ung Mand og ordnede sin nylig afdøde Faders Papirer. Blandt Papirerne fandt han en Regnskabsbog, som omhyggelig var ført Dag efter Dag, Maaned efter Maaned, indtil den standse, da Faderen blev syg, og Bogens sidste Blade var hvide og tomme. Alle Indtægter og Udgifter var omhyggelig opført, saa Sønnen undrede sig over sin Faders Punktighed og Ordenssans. Den unge Slægt er jo ikke vant til saadan at føre Regnskab med hver Øre. Pengene gaar saa let, og man „skriver ikke op“. Men det, som greb Sønnen mest, var at se en Post, som gennem en Aarrække ustandselig kom igen hver Maaned: 150 Kr. 200 Kr. og saa hans eget Navn. Regelmæssigt havde Faderen sendt disse Penge til Sønnen i hele hans Uddannelsesetid til Kost, Klæder, Bøger, Lommepege osv. — Sønnen saa paa disse Tal — — „Tænk saameget har Far og Mor kunnet undvære for min Skyld af deres knappe Indtægt. — De har sparet og spinket, vendt Overfrakken (ja, Fars Overfrakke var i en Aarrække paafaldende siidt!) og Tøjet — og jeg har vist aldrig rigtig sagt Far Tak. Tværtimod var jeg vist tit baade vigtig og kritiserende og fordringsfuld overfor mine trofaste, pligtopfyldende og beskedne Forældre. —

Men nu er det for sent. Nu er Fars flittige Hænder sunket trætte ned i Døden — og min Tak kan aldrig naa ham her“ —

Saadan stod ikke blot Børn ved deres Forældres Grave. Saadan stod mangen Mand ved sin Hustrus Grav. Hun lappede og hun stoppede, hun holdt Hjemmet fint og propert, hun sørgede for, at Maden stod veltillavet parat, naar han kom hjem. Hun gik Tusinde Skridt Dagen igennem — og han tog alt som en Selvfølge, og han havde vist aldrig sagt hende rigtig Tak. — Men nu — da der stadig manglede Knapper i Tøjet, og Maden ofte var sveden og ikke præcis færdig, og der laa Støv rundt om paa Hylde og Møbler, — nu saa han, hvad hun havde betydet for ham og det lille Hjem. — Og en lille Tak, et kærligt anerkendende Smil vilde dog sikkert have glædet og opmuntret hende saa meget.

„Giv mig en Blomst, medens jeg lever“, staar der i en Sang. Det er for sent, naar jeg først er død. De skønneste Kranse og den mest pragtfulde Gravsten kan ikke erstatte Takken, vi glemte at sige til den, der gik bort. Vi er altfor tilbøjelige til at tage alt som Selvfølgeligheder. Vi er saa dygtige til at kritisere og gøre Vrøvl og forbitre Livet for hinanden. Vi er saa snæverhjernede, at vi ikke har Plads for Anerkendelse og Tak til hinanden.

Der er nok, der vil gøre Livet surt og træls. Lad os være med til at sprede Lys. Find hver Dag noget nyt at sige din Ægtefælle eller dine Forældre Tak for! Saa bliver dit Sind et Solskinssind. Saa bliver dit Hjem et Solskinshjem. Glem ikke Takken, til det er for sent.

Vend ogsaa Takken opad til alle gode Gavers Giver, vor Fader i Himlene Sig altid Tak! Det er altid godt, ja det bringer Lys i alt Mørket at indstille sit Sind til at begynde og slutte hver Dag med Davids Ord: „Min Sjæl, lov Herren og glem ikke hans Velgørelser“.

Hvad er et Barn?

Et engelsk Blad har fornylig udskrevet en Konkurrence om Besvarelsen af dette Spørgsmaal, og af de indkomne Svar hidsætter vi her nogle:

Faderens Medbejler til Moderens Kærlighed.

Et Menneskevæsen, en Blomst, endnu urørt af Sorgens Haand.

Den vidunderlige Fortryllelse, hvorigennem et Hus forvandles til et Hjem.

En lille Kæmpe, der bærer en hel Verden af Glæder og Sorger paa sine Skuldre.

En af Naturen punktlig præsenteret Veksel, der ikke kan vises tilbage.

En nyudsprungen Knop paa Livets Træ.

Den bedste Fremelsker af Kvinde- naturens skønneste Egenskab: Selvførelse.

En Opfindelse til at holde Folk vaagne om Natten.

En lille Tingest, der kræver en Mængde Opmærksomhed.

Et ubevidst Bindeled mellem Faders og Moders Hjerter.

Et lille Væsen, hvis glade Smil faar alle gode Mennesker til at tænke paa Engle.

Det vigtigste for et lykkeligt Hjem. Hjemmets Solstraale, der jager alle dystre Bekymringer paa Flugt.

Laasen i Kærlighedens Kæde.

En Nogle, der aabner alle Hjerter i alle Samfundslag, hos rig og fattig i alle Verdens Lande.

En Prinsesse i Buksekjole.

Forskellen mellem Mandsdragt og Kvindedragt er efterhaanden blevet noget udvisket. Nu er Buksekjolen paa sejrrig Fremmarsch. Foreløbig bruges den dog kun som Sportsdragt. Men det er ikke godt at vide, hvornaar denne Paaklædning bliver almindelig ogsaa som Spadersdragt. Ovenfor ses Prinsesse Christina, en Datter af den detroniserede Kong Alfons af Spanien, lancere Buksekjolen under et Selskab om Bord paa en Lyst-yacht.

Verden og vi.

— 0 —

Indvandringen til Amerika

er sidste Aar sammenlignet med foregaaende gaaet tilbage med mer end 90 pCt. Dels har Amerika mistet noget af sin Tiltrækningskraft paa Grund af hele Handels-depressionen, men først og fremmest skyldes det, at Konsulaterne faar strende Paabud om at fra-raade og tilbagevise al Indvandring. Enhver faar nægtet Pas, da man er bange for, at vedkom-mende skal falde den amk. Velgø-

renhed til Byrde. I April d. Aar fik af 15000 Emigranter fra 21 forskellige Lande kun 613 tildelt Pas.

Gu'dbeholdningen i de amk. Banker beløber sig ifl. sidste Opgørelse til 4059 Mil. Dollar eller $\frac{3}{8}$ af hele Verdens Guldbestand.

New Yorks underjordiske Baner har en Længde af 347 km. I 1925 planlagdes Bygning af 88 km, og er de færdige, bliver der taget fat paa 160 km til.

Englands Smørekспорт.

Der indførtes i 1930 c 342 Mill kg Smør, deraf c. 118 Mill. dansk, 4,8 fra Australien, c. 80 fra New-Zealand og 21 fra Canada I 1913 var Tallene: Danmark c 87 Mill., Australien 30, New Zealand 12,8, Canada 0,1, skr. Smørtidende

Vejbelægning af Jern.

London har nu faaet sin første Vej brolagt med Jern. I triangulære Blokke føjes Jernstykkerne sammen til en plan Flade. Gaden hedder Romford-road.

Tysklands mest befærdede Landevej ligger mellem Stuttgart og Canstatt. Den befares daglig gennemsnitlig af 2609 Køretøjer, men er kun 7 m bred. Vejen skal nu gøres 12 m bredere.

Forholdene i Tyskland

er ellers fortvivlede. Sidste Maaned noteredes 1044 Falitter mod 1071 Maaneden forud.

Befolkningstætheden

i Europa er 48,6 Indb. pr. Kvadr.-km, Asien 24,8, Amerika 5,5, Afrika 5,0 og Sydhavslændene 1,1. Verdens samlede Befolkning opgøres til 1,936,567,000 Indb. — 13,3 pr. Kvadr. km.

En lille Forskel.

I Verdenskrigen 1917—18 faldt 37,568 Amerikanere. I Aaret 1929 blev 33,061 Amerikanere dræbt af Biler.

Jordens Alder

er efter nyere Undersøgelser anslaaet til mindst 2 Milliarder Aar. I Begyndelsen af det 20. Aarhundrede regnede man med Jordens Alder til mindst 100 Millioner Aar, altsaa langt mindre end nu, hvor Udregningerne er bygget paa Uran og Thoriums Forvandling til Bly.

Københavns mange Butiker.

En amerikansk Journalist, der nylig opholdt sig i København, har i amk. Blade udtrykt sin Forbavselse over den danske Hovedstads uendelige Butiks-Aller, og undrer sig over at de overhovedet kan eksistere. Handelsbladet til-tøjer: men mon ikke de, der for-undrer sig mest, er Detailhand-lerne selv?

En Bog, der læses.

er „Intet Nyt fra Vestfronten“. Paa tysk er den trykt i 1,040,000 Ekspl., paa engelsk 915,000 Ekspl. Frankrig 440,000. Rusland 400,000, Afrika 3000, Spanien 105,000, Sverrig 86,000, Danmark 75,000, Esperanto 2400.

Smedestævne.

I Dagene 16—19. Sept afholder Teknologisk Institut Smedestævne i det Øjemed at instudere Smedene med Hensyn til de vanskeligste Reparationer af Landbrugsmaskiner og Redskaber. Der bliver 8 Timers daglig Undervisning, og Deltagerne faar Lejlighed til at gøre sig bekendt med nye Værktøjer og Maskiner. Undervisningen er gratis.

Som i Frode Fredagods Dage.

En af Madrids Parker findes opstillet Bogskabe som det, man ser paa Billedet. Man kan selv tage den Bog, man har Lyst til, og derefter slaa sig ned paa en Bænk i det Frie og fordybe sig i Læsning. Et vist Opsyn er naturligvis tilstede, men der gøres aldrig Forsøg paa at stjæle Bøger.

Restaurations-Musik.

Mellem „Koda“ og Centralfor-eningen af Hotelvært- og Restau-ratørforeningen i Danmark er op-rettet Overenskomst om Betingel-serne for, at disse Foreningers Medlemmer lader udføre offentlig de musikalske Værker, hvortil Koda besidder Udførelsesretten. Der skal i Begyndelsen af hver Maaned indsendes til Koda en For-egnelse over de musikalske Vær-ker, hvert Medlem har ladet ud-føre i sine Lokaler i Maaneden forud.

Moderne U-Baade.

Den amerikanske Flaades 6 nye Undervandsbaade siges at være indrettet ganske enestaaende, hvad Konstruktion og Komfort angaar, og kaldes derfor med Rette dyk-kende Krydsere. En saadan U-Baad kan forblive paa Søen i tre Maaneder og tilbagelægge 25,000 Sømil uden at anløbe Havn, for at faa Benzin, og den kan dykke indtil 112 m og blive 3 Dage un-der Vandet.

Færdselsregler

— 0 —

i Henhold til Loven af 1923. Fodgænger! husk, at Gade og Vej benyttes af Køretøjer, som pludselig kan komme til Syne; derfor: Se dig godt for, før du gaar ud paa Kørebanen, og træd aldrig baglæns ud paa den.

Skal du over Gade eller en Vej, saa husk at se til begge Sider, før du gaar ud paa Kørebanen, og gaa saa tværs over, ikke skraas over Kørebanen.

Læg Mærke til de Tegn, som Kuskene eller Chafførerne giver: strækker de Pilsken eller Haanden ud til Siden, kan du se, til hvilken Side de vil svinge.

Du skal særlig passe paa ved Gade-hjørner og Vejkryds; der kan komme Køretøjer, som drejer fra den ene Gade eller Vej ind i den anden.

Gaa aldrig pludselig frem bag om et Køretøj, men overbevis dig først om, at andre Køretøjer ikke kommer frem paa den anden Side.

I Byerne bør du gaa paa det Fortov som du har paa venstre Haand og paa Landevejen i venstre Side af Vejen, saa vil du have let ved at se, om Køretøjer nærmer sig.

Vær hensynsfuld mod andre, saa at det bliver let for alle at følge Færdsels-reglerne, og advar dem, der uforsigtigt handler imod dem.

Cyklist! Før du er sikker og øvet bør du aldrig køre paa Gader og Veje, hvor Færdslen er stærk.

Hvor der er Cyklesti, skal du benytte den, hvis den ligger paa din højre Haand. Giv Tegn, forinden du standser eller drejer til Siden, og husk at dreje i stor Bue til venstre og lille Bue til højre.

Kør aldrig bagfra forbi andre Køretøjer i Gade- eller Vejkryds.

Kør altid hensynsfuldt og søg at und-gaa at tilspøje Fodgængere og andre i daarligt Føre.

Vær god mod Naturen.

— 0 —

Den skønne Natur fylder dit Sind med Friskhed og Glæde —

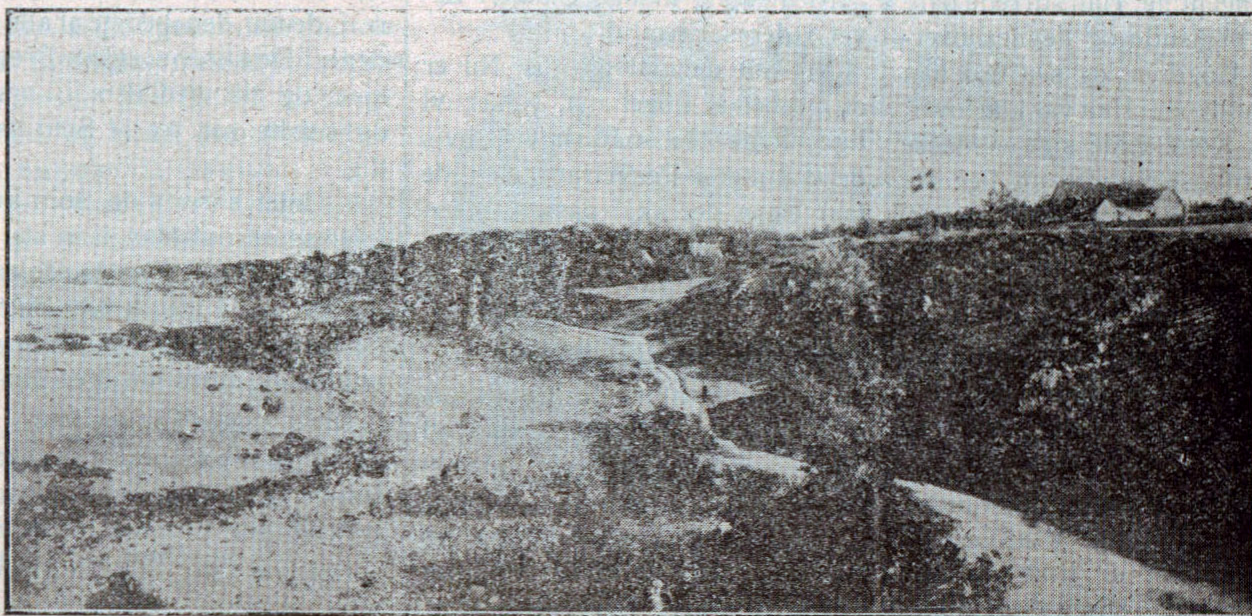
Den gør dig sundere baade paa Le-geme og Sjæl. — Derfor — vær god mod Naturen som mod en Ven!

Har du fundet en køn Plet ude i den fri Natur, saa ødelæg den ikke! Husk paa, Naturens Skønhed er ikke din ale-ne, den er alles!

Har du ligget i et Skovbryn eller paa en Strandbred og spist din Mad, saa efterlad ikke Stedet som en Køkken-mødding, naar du lgaar din Vej. Lad ikke tomme Flasker, Konserverdaaser, Æggeskaller og Papir forstyrre Skøn-hedsindtrykket for dem, der siden søger Stedet!

— — Gør rent efter dig! Pluk aldrig Markens eller Skovens Blomster, hvis du ikke bryder dig om at tage dem med hjem. Det er hensyns-løst at plukke Blomster for straks efter at smide dem bort igen. Ogsaa Blom-ster lever, og saa længe de lever, kan de glæde Mennesker.

Ryk ikke Anemoner eller andre Blom-ster op med Rod! Naar du gør det, er du med til at udrydde den danske Skovs Skønhed! Vil du ved o raarstid have grønne Bøgegrene med dig hjem fra en Skovtur, saa skær Grenene omhyg-gelig af med en Kniv! Skær dem af med et skraat Snit, og vælg dem paa en saadan Maade, at du ikke ødelægger Træets Form og Skønhed. Tag kun Grene, hvor du har Lov dertil! Ødelæg aldrig unge Træers Topskud. Glæd dig ved Fuglens Sang, men rør ikke Fug-lenes Reder.

Den smukke Kystvej til Stammershalde, der i Aar er bleven et søgt Udflugtssted for mange Bornholmere. Koncert hver Søndag.

Færdes du paa Steder, der tilhører Privatmænd, saa vær dobbelt omhyggelig og nænsom i din Optræden. Hensynsløse Turister har lukket Adgangen til mange kønne Steder i vort Land, fordi de ikke var gode mod Naturen. Vær varsom med Ild, naar du færdes i Skov.

Men du, som har lært at sætte Pris paa Naturens Skønhed, du vil altid være en god Turist.

Du vil altid erindre, saa køn og ren, som du selv møde Naturen, saa køn og u efterladede den til andre.

Vil De tjene Penge,

naar De skal ud at køre, saa ring til **Allinge 91 y** og forhør Dem om Prisen paa min 7—8 Personers Bil.

Math. Dahl, Sandkaas.

Klaver-Undervisningen

er atter begyndt
Fru Oda Hjortbøl, Vesterg. Allinge

Skovrestaurant

Stammershalde

Søndag den 6. Sept. Kl. 8
Stor Ballondans med Præmier.

„Strandhotellet“.

Søndag d. 6. Sept.

Afslutningsfest.

Ballon- og Roulet-Dans.
(Værdifulde Præmier).

Musik: Kapelmester Alwin Koch.

Ærbødigst

Fr. Bidstrup.

ALLINGE

Ved Lodtrækningen paa Møntighedshjemmet blev udtr. flg.:

Kaffedug	rød Seddel Nr. 58
do.	gul „ - 53
Sofapude	blaa „ - 46
Pølle	grøn „ - 76

En ung Pige

søger Plads ved indvendig Gerning og Madlavning til 15 Sept. eller 1. Okt. — Henvendelse

Tlf. Allinge 8 y.

Ung Pige

til Hjælp ved Husgerning og lidt Kontorarbejde kan faa Plads 1ste November.

Billet mrkt. „Pige“ modt. Bl. K.

Fra 15. September ophører mit Vaskeri.

Emmy Hansen,
Allinge

Paa Grund af Bortrejse er min Salon lukket i Tiden mellem 14. og 17. Sept. begge Dage incl.

Helvig Førgensen,
Damefrisørinde.

Et meget smukt taffelformet

Klaver og en Kakkelovn
er billigt til Salg

Aug. Svendsen,
Løsebækgade Allinge.

Ny Spegesild

af Størrelse som stor bornholmsk Sild og af fin Kvalitet anbefales til billig Pris.

P. C. HOLM

Bornholms Spare- og Laanekasses
Afdeling i Allinge.

Kontortid 9—12 og 2 4.

Renten af Indskud er paa
3 Mdrs. Opsigelse 4,5 pCt. p. a.
Alm. Sparekasseveilkær 4 -

Fin, fed Flommesild

er hjemkommen og sælges til allerbilligste Priser i $\frac{1}{1}$ - $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{8}$ Tdr.

Produkten.

Autokørsel.

Ny lukket 4—5 Pers. Bil udlejes
Vognm. C. P. Pedersen,
Nygade, Allinge Tlf. 133.

Overretssagfører

Jac. Jensen.

Inkassationer, Ejendomshandler. Dokumentskrivning, Dødsbøehandling m. v.
Kontor i Allinge:
(Bogtrykker Gornitzkas Ejendom).
Træffes personlig hver Fredag Kl. 11-1.

14 Personers Bil

udlejes samt al Bilkørsel udføres
C. Jensen.
Telefon Rø 59 y.

All Sommerfodtøj

sælges til smaa Priser.

C. Larsen, Vestergade.

C. Josefsens Skræderforretning

anbefales.

1ste Klasses Arbejde.

Klædelager forefindes.

Tf. 28.

Reparationer og Presning udføres omhyggeligt og billigt.

Aktieselskabet
Hasle Bank
modtager Indskud paa Indlaansbog og Folio, Terminsydelser til Kreditforeninger, ordner Kreditaan m. m.

Gaa ikke over Aaen efter Vand

Køb Deres Forbrug af

Sodavand fra

Mineralvandsfabriken

BORNHOLM

Sandvig

Telefon 25

Ønsker De Byggearbejde?

eller Reparationer udført, da henvend Dem til

Bygmester Johannes Pedersen,

Havnegade, Allinge. Tlf. 141.

Specialitet: Jernbeton-Lofter.

Slagteriets Udsalg paa Lindeplads

anbefaler sig med fersk og røget **Flæsk, Mørbrad** og **Karbonade** hjemmelavet **Fars, Medister, Sylte, Leverpostej** og **Lunsepølse**. Alt i **Paalæg** og **Konserves**.

Friske **Slagterivarer** Onsdag og Fredag.

Johanne Hansen Tlf. 45.

18 pCt. Superfosfat. 40 pCt. Kaligødning

til Vintersæden er paa Lager og udleveres gerne snarest.
Giv os Ordre. Nye, lave Priser.

Nordlandets⁸ Handelshus

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

Bestil Vinterbrændsel nu.

Vi venter Ladninger med

prima engelske og tyske Kakkelovnskul, knuste Gaskoks og Brunkulsbriketter.

Priserne er nu saa lave, at det absolut kan anbefales at bestille sit Forbrug. Allerbedste Kvaliteter. Billigste Priser.

Produkten.

Bil udlejes.

Ny 5 Personers CRYSLER udlejes.
Tlf. Allinge 63. Frank Holm.

Al Lastkørsel udføres

samt Svin til Slagteriet a 75 Øre pr. Stk.

Lukket 12—14 Pers. Bil udlejes.
Tlf. All. 117 y. A. Engell, Tein.

Vi sender Dem Nordbornholm hver Uge!

Husk derfor paa os, naar De har et eller andet at avertere.

En Lejlighed

er til Leje **Gartner Jensen Tlf. 41.**

Ny 7 Pers. Crysler

samt 12—14 Pers. Charabanc-Bil udlejes. Al Lastkørsel udføres.
Tlf. Allinge 131. Wilhelm Riis.

Slagteriets Udsalg, Allinge.

Friske Varer Onsdag og Fredag.
Fersk Flæsk, Karbonade. Mørbrad. Medisterpølse, Fars.

Bayerske Pølser, Knæpølser

Røget **Medisterpølse.**

Køgt Skinke.

hjemmesmeltet Fedt.

Forskelligt Paalæg.

Dina Sørensen, Tlf. 38.

Søger De en Livsledsagereske,

skal den gamle Cytte sælges, ønsker De Afgang over Deres Ejendom forbudt, har De fundet et Par Galoscher, skal der være politisk Møde eller Bal, har De Kreaturer til Salg eller vil De købe Jaadanne, har De faaet nye Varer hjem, paatager De Dem Reparationer, har De startet en ny Forretning — hvordan skal Folk saa faa det at vide, hvis De ikke averterer i det Blad, som virkelig læses.

„Nordbornholm“

læses af alle i Nordre Herred og er derfor et fortrinligt Annoncesblad.

Send Deres Annoncer til „Nordbornholm“, Telefon Allinge 74.

Atter Pristald -

nye, lave Priser paa

Kaffe- Sukker, Flormel

og mange andre **Nordlandets Handelshus.**
Kolonialvarer.

Tiden er inde = lad os fylde

Deres Brændselsrum til Vinteren.

Nye billige Priser — og billigst for September Levering.

Store Schl. Ovnkul } extra magre, som ikke sodet
— — Nøddekul } eller sviner til i Stuerne.

Store Derbyshire Ovnkul af det gamle Mærke.

Kraftige, rene Ovnkoks Nr. 1.

— — Ovnceinders Nr. 1.

Bedste Brunkuls-Briketter.

Nordlandets Handelshus.

Kender De „Masonite“ Isoleringspladerne

mod Fugtighed, Kulde og Varme — eller til at dække utætte Lofter med. — „Masonite“ er et meget billigt og solidt Materiale til alle Reparationer eller nye Rum eller Indretninger. — Bekvem at arbejde med. Prøver og Priser over Lagervarer faas ved Forespørgsel til

Nordlandets Handelshus.

Fløde-Iscreme

fra Bornholms Flødeiscreme-Fabrik.

I Anledning af den stadig større Efterspørgsel efter vor Flødeis i Allinge-Sandvig har vi oprettet et Depot hos

Hr. Chr. Jørgensen, Allinge, Tlf. 144,

hvor der altid vil være Lager af alle gangbare Mærker og Kvaliteter i Flødeis. Vi anbefaler Publikum at henvende dem til nævnte Depot, som er aabent fra 8 Form. til 10 Aften.

Ærbødigst.

Bornholms iscreme-Fabrik.

Anton Sonnes Byggeforretning

Indehaver: P. Petersen . .

Alt Byggearbejde, Nybygninger og Reparationer, udføres hurtigt og billigt. Overslag udarbejdes.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 865.

Chr. Dideriksen, Rønne.

Tlf. 865

Indbinding af Bøger. — Protokolfabrik. — Papirvarer.

I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

Kotoed & Mortensens Byggeforretning

Ligtøj og Ligsenge. Ligkistelager. Ordning af Begravelser

Telefoner 77 og 79.

Til Færskeværker anbef.

Gummiremme, Balataremme, Remvoks.

Konsistentfedt, Smøreljer, Remsamlere.

Produkten.

Kraftige Dampkul.

Vi har prima Dampkul paa Lager, og Priserne er i Aar sat kolossalt ned.

Produkten.

Hvorfor købe Tryksager

Indpakkingspapir og Poser

hos omrejsende Agenter, der paa Grund af

Rejsseudgifter maa beregne større Avance

paa en ringere Vare, og sælger denne paa

Efterkrav og uden Garanti.

I Gornitzkas Bogtrykkeri, Allinge,

er De altid sikker paa at faa Deres Tryksager godt udført til den billigste Pris og saa vidt mulig omgaaende Levering. Telefon 74.

Indpakkingspapir, Økonomruller, Konvolutter & Poser til Fabrikspris

AVERTÉR I NORDBORNHOLM

Hammershus.

—o—

1573 var der af Kreaturer paa Slottet: 367 Faar, 91 Lam, 45 Køer, 18 unge Okser, 2 Stude, 82 Geder, 32 „Heicken“ (?) 6 Bukke, 10 „Bottling“ (?) 58 Svin og 40 „junge Farchen“ (?)

Af Skyts fandtes samme Aar (foruden det fra Bernt Knops Tid): 1 halv Slange, 6 Barser med 12 Kamre, anskaffet af Junker Blasius 1546. Desuden var der 37 Senge med Sengekæder. I Blasius' Tid har Bønderne leveret 15 Senge, 15 Pøller, 30 Lagen og 30 „Topte“ (?)

1573 afløstes Curt Hartvig af Mathias Thidemann, der blev den sidste lybske Hovedsmand paa Hammershus. De 50 Aar var nu udløbne og Danskekongen krævede Lenet tilbage. Lybækkerne paaberaabte sig Kristian d. III.s Løfte om ekstra 50 Aar, men afmærkedes med, at Kongen dengang var umyndig og ikke havde Rigsrådets Samtykke. Lybækkerne prutede om at beholde Øen 30, 20, 10 — ja blot 1 Aar; men Kongen var urokkelig, og Lybækkerne maatte fortrække 1576.

De forlangte Erstatning for de Bygninger, de havde bygget paa Slottet, men dette afvistes med den Motivering, at det havde været dem forbudt at udvide Fæstningen, og at de var forpligtede til at vedligeholde Bygningerne, saalænge de havde Landet.

Lybækkerne havde indrettet sig paa at beholde Bornholm for Tid og Evighed, og saa stor var Skuffelsen over at miste Landet, at et Minde herom endnu den Dag i Dag har holdt sig levende i Egnen om Lybæk i følgende Udtryk for ærgerlig Skuffelse: „Dor danst Bornholm hen.“ (Meddelt af Dr. Faul Mecklenburg-Schwerin, som ofte havde hørt sin Fader og andre bruge dette Udtryk.)

I over Hundrede Aar efter Lybækkertiden vedligeholdt Bornholmerne dog et livligt Samkvem med Handel og Skibsfart med den gamle Hansestad.

Dansketiden.

Siden Lybækkertiden har Slottet og Landet bortset fra to mindre Afbrydelser i 1645 og 1658, hvor det kom under Sverrig, tilhørt den danske Krone, som indtil Enevældens Indførelse 1660 lod det styre ved en Lensmand, og siden af en Amtmand eller Kommandant, hvilke to Poster som Regel var forenede i den samme Person, der ogsaa undertiden benævntes Guvernør eller Landsherre.

Kong Frederik II. syntes straks at have haft Øje for at indføre et mildere Styre ovenpaa Lybækkerens strenge Herredømme, hvorunder tyske Købmænd havde domineret paa Øen.

Den danske Slotsherre Mandrup Parsberg fik Paalæg i sit Forleningsbrev af 23. Sept. 1576 om ikke at forurette nogen af Indvaernerne, og den 12. Juni 1577 blev det forbudt fremmede Købmænd at holde Kramboder i Købstæderne, hvilket alene forbeholdtes de stedlige Borgere.

Mandrup Parsbergs Forleningsbrev: Vi Frederik den Anden o. s. v. gøre vitterlig, at vor Mand og Tjener M.P. skal have forundt og forlenet vort og Kronens Slot, Hammershus paa Bornholm, med Bønder, Tjenere og al den Rente og rette Tilliggende, saa meget som de Lybske havde at nyde, bruge og beholde. Dog saa, at han aarlig for den visse Rente og Indkomst skal give os til Indtægt 10 Læster Smør, og hvad derover er af den visse Rente, maa han for sig til hans og til Slotsfolkenes Underhold og Løn nyde og beholde. Saaledes maa han fri nyde Slottets Avl og Affødinge sig til bedste. Og skal han tjene os og Riget deraf med 8 rustede Heste, hvor Behov gøres. Og skal han aarlig gøre vor Rentemester god Rede og Regnskab

for al uvis Rente, der paa Landet kan falde, hvoraf han Halvdelen for sin Umage maa nyde og beholde, og anden Halvdel komme os til bedste, undtagen Told, Side og Vrag, hvilket vi os alene ville forbeholde. Endvidere skal han bygge og forbedre Slottet og det holde ved nødtørfigt Hævd og Bygning og holde Bønderne, der tilliggendes ere, ved Lov, Skel og Ret og ingen af dem forurette mod Løven....

1577 afløstes Mandrup Parsberg af Mogens Gøie, og denne 1579 af Henrik Brahe.

Den 25. Maj dette Aar gav Kongen Befaling til Knud Ulffeldt og Jørgen Urne at følge Henrik Brahe til Bornholm og at være tilstede, naar han annammer Slottet, hvormed han er forlenet, samt at de overleverer ham Inventarium, Jordebøger, Breve m. m., ligeledes at de undersøger Slottets og Ladegaardens Bygning m. m. Henrik Brahe skal give Kongen 1500 gode gamle Dalere aarlig for den visse Rente og Halvdelen af den uvisse.

Som Svar paa en Anmodning om Afkortning i sin Afgift for Udgifter til Slottets og Ladegaardens Bygning, skriver Kongen 21. Juli 1579, at han ikke er til Sinds at foretage nogen ny Bygning, og at Lensmændene selv maa hjælpe sig med at holde de gamle Bygninger ved Magt.

1580 gav Kongen Lensmanden Befaling om at sørge for, at Borgere, Bønder og menig Almue paa Bornholm, for at afværge Indfald af Fribyttere og andre, hver især anskaffer og vedligeholder et godt færdigt langt Rør med Fyrlaas og hver et Pund Krudt og Lod med Tilbehør. — To Aar efter erfarer Kongen, at kun nogle faa havde rettet sig efter denne Befaling, hvorfor den indskærpes. Overtrædelse straffes med Bøde af en god Okse til Kronen.

Samtidig meddeles, at Kongen har erfaret, at Bønderne daglig besværes med at køre Vand til Slottet og ikke faar et Maaltid Mad, som ellers fra Arilds Tid har været sædvanligt, hvorfor det er hans Vilje, at de fremtidig forskaanes for Vandhentning uden i Tørketid, og at der gives dem et Maaltid, naar de er i Arbejde paa Slottet i Kronens Tjeneste.

Kongen havde givet mundtlig Befaling til Lensmanden at bygge for 300 Daler aarlig, og 1583 faar menige Bønder paa Bornholm Kongens Befaling, at da Henrik Brahe skal foretage nogen Bygning paa Hammershus, saa have de ikke blot at fremføre til Slottet hvad til Bygningen behøves, men og at gøre andet Arbejde saalænge denne Bygning staar paa.

Af Hammershus Lensregnskaber for 1585—86 fremgaar det, at Henrik Brahe har ladet bygge en ny Kornlade og en ny Dejestue.

Den 3. April 1587 fik Hans Spegel, Gabriel Sparre og Joh. Urne Befaling til at rejse til Hammershus for at besigtige, hvad der var bygget paa Slottet.

Den 13. April 1587 overdrages Lenet til Falk Gjøre, og Henrik Brahens Efterleverske Fru Lene Tott fik samme Dag kgl. Befaling til at oplade Slottet for ham.

Falk Gjøre var 1590 i Forleghed angaaende en Frimand Peder Gagge, der havde begaaet adskillige Mord, hvorfor han skrev til Kong Chr. IV (Hüberts S. 506), om han skulde lade ham indemure paa Slottet eller sende ham til Dragsholm. Herpaa fik han det Svar, at da vedkommende var en Frimand, maatte Lensmanden ikke gøre noget saadant, førend der førstkomende Herredag var gaaet Dom over ham. Paa denne (Koldinghus) blev han dømt til at miste sin Hals, og Hammershus gik derved Glip af en ekstra Attraktion, som en saadan Indemuring vilde have været for Eftertiden.

Han klager til Kongen over Slottets Brøstfældighed og faar 1592 Befaling til at reparere, hvor

fornødent gøres, kassere gammelt Inventar og anskaffe nyt og føre Udgifterne i Regnskab.

1594 fik Landsdommer Jens Koefoed og Peder Hansen Kongens Befaling til efter Falk Gjøres Død at overlevere Slottet til Hans Lindenow til Ørslev.

Denne fik Forleningsbrev paa omtrent samme Betingelser som de foregaaende Lensmænd. Avlen til „Slottens Ladegaard“ maa han nyde hel og ubeskaaret og maa ingen Bygninger borttage hverken paa „Huset“ eller Ladegaarden. Han skal tjene Kongen inden Riget med 8 rustede Heste og skal holde 30 duelige „wehrhafte“ Knægte og 6 Bøsseskytter 1 Piber og 1 Trommeslager. Der bevilges ham en Præst, en Bartskær og en Rettermand paa Slottet. Derimod skal han selv lønne Skrivere, Fogden, Ladegaardens og hans egne Folk.

H. L. idømte Laurits Jensen en Bøde paa 5 Daler, fordi han ved Mønstringen havde Sand i Stedet for Krudt i sit Horn. 1598 havde Lensmanden Ammunitionsbeholdning paa 3 Fjerdingtønder Krudt og 23 Kugler, men fik den dog samme Aar forøget med 4 Tdr. Krudt, 4 Oksehuder (til Krudtsække?) og 153 smaa og store Kugler. Af Befalingsmænd havde han 1 Vagtmester, 1 Undervagtmester, 1 Arkelmester (øverste Artilleriunderofficer) 7 Bøsseskytter, 15 Mand og 1 Dreng som Trommeslager. Som Præst fungerede Student Peder Gønge med en Aarsløn paa 20 Dl. og 10 Alen Engelst. Bartskæren fik 22 Dl., og Poul Rettermand Øl og Mad og 20 Dl.

Ridefoged: Bertel Hansen.
Slotsskriver: Jens Bendtsen.

Underskriver: Hans Jensen.

1605 (Skrivelse fra Chr. IV til Hans Lindenow): Da Slottet skal repareres, kan han beholde de 30—40 store Vragbjælker, der er indkomne, og henvende sig til Herman Juel paa Gulland om det øvrige Tømmer. Anders Sinclar i Skaane har faaet Ordre til at lade age 12 Læster Kalk til Cimbrishavn, som kan hentes der, eftersom den bornholmske Kalk ikke er god.

Noget senere skriver Kongen til Lensmanden, at om Sorøvere og andre kommer ved Bornholm, da skal han lange til dem med groft Skyts.

1608 forandres H. L.'s Forleningsbrev for fjerde Gang. Han skal nu holde 2 Bøsseskytter, hvoraf den ene skal være Arkelmester, og 10 duelige væragtige Karle samt en Præst osv. og selv betale Kost og Løn for dem. Dog skal han ansætte en Vagtmester over Knægtene, som Kongen vil lønne med 30 Dl. i Løn og 26 Dl. i Kostpenge.

1609 afskedigedes Slotsskriveren Jens Bengtsen for Uredelighed. Hans Hustru Pernille søgte forgæves at skjule en større Pengesum. Hun bragtes sanseløs til Slottet, og Gud den Altmægtige straffede hende med Afsidighed efter hendes Fangenskab om Vinteren i et „koldt Kammer“. Skriveren erklærede ikke at kunne overbevises om andet Tyveri, end hvad han havde hjulpet Lensmanden på at fordølge, idet han har krævet Bønderne for Skatter, som Kongen havde eftergivet dem. Disse Penge havde Lensmanden beholdt.

Jens Bengtsen blev henrettet. Bønderne klagede til Kongen over, at Lensmanden ikke havde offentliggjort de 2 Kongebrev om Skatteforlindring og stadig opkrævet for meget. Lensmanden hævdede, at dette var sket ham uafvidende.

1610 afskedigedes Hans Lindenow til Ørslev med al kgl. Gunst og Naade paa Grund af Svagelighed, og Lenet gaves til Hans Lindenow til Gavnø.

Han skal give Kongen 2272 Daler af de visse og $\frac{9}{10}$ af de uvisse Indtægter. Paa egen Bekostning skal han holde 1 Bøsseskytte, 10 Knægte, en Præst, en Bartskær og en Skarpretter.

1611 beklager han sig over, at Skytset paa Slottet for det meste er gammelt og ubrugeligt og faar tilsendt 6 Kanoner, 2 Tdr. Slangekrudt, 1 Td. Kørnerkrudt, Kugler og Bly.

Samme Aar meddeler han, at han har udskreuet Madskatte, og Fetalien ligger endnu paa Slottet fra Paaske til Juni Maaned og fordærvs dagligen af Ukræ og andet. Han havde holdt den parat til et Proviantskib, der skulde

komme i Juni og føre den til Kalmar, men Skibet var ikke kommet.

Af Skyts har han 5 Kobberstykker (2—10 Pd.) og 9 Kobberfalconetter (1—6 Pd.) 42 Jern- og Stenstykker „som bruges udi Espingen“ er aldeles ubrugelige og ganske itu.

1611 udrød Kalmarkrigen, og herunder var Bornholm stærkt truet af den svenske Flaade. — Lensmanden lovede Bornholmerne at komme til Stede og anføre dem, om Fjenden skulde gøre Landgang. Saa vidt kom det imidlertid ikke, sandsynligvis netop, fordi Svenskerne var klar over, at de i saa Fald vilde støde paa en alvorlig Modstand. At Svenskerne havde villet overbevise sig herom og derved udsat sig for Beskydning, herom vidner Regnskaberne, ifølge hvilke der blev gjort 165 Skud paa dem.

1620 — Forbrugt af Munition „midlertid den svenske Krig paa stod“: 1 Fjerding Krudt, 120 smaa og store Jernkugler og 45 Blylod til Barser.

1621 fik Landsdommer Jens Koefoed og Hans Grabov (Simblegaard) kongelig Befaling til at overlevere Slottet til Anders Sinclar til Glaasø i Skaane paa omtrent samme Vilkaar som den forrige Lensmand.

1624 besøgte Kong Chr. IV. Bornholm og boede paa Slottet i „Kongens Gemak og Sal“ over Kirken, i hvilken Anledning Gemakket fik et nyt Vindue og Salen nyt Tømmer.

Anders Sinclar døde 1625 og

etterfølges af Holger Rosenkrantz til Glimminge i Skaane. Han residerede paa Slottet, indtil Svenskerne erobrede det 1645.

Hans Slotsskriver Joen Bengtsen konspirerede sammen med Bønderne mod Lensmanden og opmuntrede dem til Opsætsighed (Anledningen var Uenighed om Smørtræspengene). Ved Hammershus Broting dømtes han fra Livet, men da han skulde henrettes (paa Galgebakken uden for Slottet?) samlede Bønderne sig for Slottet for at forhindre dette, hvorfor Lensmanden lod ham halshugge paa Slotspladsen paa en flad Klippe indenfor Porten.

1627 skriver Holger Rosenkrantz gentagne Gange til Rigshofmester Corfits Ulffeldt og beder om at faa 2 Kompagnier Soldater, nogle Officerer, Krudt og Kanoner.

Han faar tilsendt 2 Kaptajner (Anders Hansen og Anders Nielsen), der skal oplære Landfolket, men Soldater kan der ikke undværes fra Riget, og Krudt og Kanoner maa han selv skaffe sig.

1628 betalte Lensmanden 8 Rigsdaler til 8 Rorkarle „som sidste Vinter paa Slotsherrens Foranledning og paa kgl. Majestæts Vegne maatte ro imod Vinden over til Simrishavn med Bud og Breve til Statsholderen anrørende de polske og Fjendens Skibe, som havde sat (Anker) og løb under Landet i nogen Tid.“ — Det maa have været en haard Tørn.

Al Slags Lastkørsel

samt Transport af Svin til Slagteriet besørger gerne.

Tlf. Rutsker 20 x. **H. A. Jensen, Vang.**

Strandhotellet.

Øens livligste Etablissement. Solre-Dansant hver Aften.

Daglig Koncert af Alwin Kochs kendte Orkester.

Hver Tirsdag og Fredag **Roulet Dansant.** Værdifulde Præmier.

1ste Klases Værer. Moderate Priser.

Telefon Sandvig 14.

Ærb. **Fr. Bidstrup.**

De Averterende

aanmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvemteste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvitering paa Postbeviset.

Alle Tryksager

saasom

Regninger, Meddelelser, Konvolutter,
Dags-Dato, Veksellblanketter,
Visitkort og Takkekort,
Love og Regnskaber,
Sange og Salmer,
Medlemskort

leveres bedst og billigst fra

Allinge Bogtrykkeri.

BRØDRENE ANKER, HASLE

JERNSTØBERI & MASKINFABRIK.

Ajlepumper - Vandpumper - Varmtvands-Anlæg,

AVERTÈR I NORDBORNHOLM